

Kansainvälisten asioiden yksikkö/VR

Linjaukset

Julkinen

Diaarinumero RISE/5838/2023

19.1.2024

Rikosseuraamuslaitoksen kansainvälisen toiminnan linjaukset 2024–2027

Sisällys

Johdanto	3
Toimintaympäristön muutos.....	3
Kansainvälisen toiminnan nykytilanne Risessä.....	4
Yhteys Rikosseuraamuslaitoksen strategiaan linjauksiin	6
Toimintatapojen selkeyttäminen ja pelisäännöt	7
Toiminnan periaatteista	7
Kansainvälisen toiminnan painopisteet	8
Järjestöt.....	8
Järjestöissä toimitaan erilaisissa rooleissa.....	10
Näkyvyys ja tiedon jakaminen kv-järjestöjen työstä.....	11
Rikosseuraamuslaitokselle keskeiset järjestöt	12
Yhdistyneet kansakunnat (YK)	12
Euroopan unioni (EU)	13
Euroopan neuvosto (EN).....	13
Confederation of European Probation (CEP)	14
European Organization of Prison and Correctional Services (EuroPris)	15
Muut järjestöt	16
Järjestöjen asiantuntijaryhmät (expert groups) kehittämisen keskipisteessä	17
Asiantuntijoiden kontaktiverkostot ja parhaiden käytäntöjen vaihto	17
Pohjoismainen yhteistyö - yhteydet vahvoiksi.....	18
Muu kahden- ja monenvälinen yhteistyö.....	19
Henkilöstön kehittäminen kansainvälisen liikkuvuuden keinoin.....	20
Kansainvälinen kokemus tuo uudenlaista osaamista	20

Suunnitelmallista osaamisen kehittämistä ja hyödyntämistä.....	21
Monimuotoistuva asiakaskunta ja henkilöstö.....	22
Siviilikriisinhallinta	23
Rikosseuraamuslaitos näkyy maailmalla	26
Kansainväliset vierailut	26
Medianäkyvyys.....	26
Kansainvälinen hanketyö	27
Kansainväliset rahoitusmallit	27
Kansainvälisen hankehallinnoinnin järjestäminen	28
Kansainväliset täytäntöönpanon siirrot.....	29
Rikosseuraamuslaitoksen kansainvälisen toiminnan linjaukset tiivistetysti	30
Kehittämisehdotuksia	31

Linjaukset on laadittu Rikosseuraamuslaitoksen kansainvälisen toiminnan matriisiryhmässä 2023. Vastuualueiden ja yksiköiden kommentit on otettu tekstissä huomioon. Käsitelty yt-kokouksessa 20.12.2023 ja strategisessa johtoryhmässä tammikuussa 2024.

Johdanto

Toimintaympäristön muutos

Kansainvälisyys on ollut aina hyvin vahvasti läsnä rikosseuraamusalan kehityksessä. Rikosseuraamusjärjestelmämme ei ole syntynyt kansallisessa umpiossa vaan jatkuvassa vuorovaikutuksessa muun maailman kanssa. Kun kehitystä katsoo taaksepäin, on helppo tunnistaa ulkomailta saadut vaikutteet vaikkapa yhdyskuntaseuraamusten, kuntoutusohjelmien, vuorovaikutteisen työotteen, turvallisuusajattelun, vankilarakentamisen ja ylipäätään koko kriminaalipolitiikan kehityksessä. Tätä taustaa vasten tarkastellen kansainvälisen toiminnan hyödyllisyyttä tuskin tarvitsee edes perustella. Relevantimpi kysymys oikeastaan olisi, onko Risellä varaa olla panostamatta kansainväliseen yhteistyöhön nopeasti muuttuvassa maailmassa.

Parhaiden käytäntöjen hakeminen ulkomailta ja niiden kehittäminen yhdessä kansainvälisten kumppaneiden kanssa on tulevaisuudessakin merkittävässä roolissa Risen toiminnan kehittämisessä. On järkevää tunnustaa, että monien asioiden kehittämisen kannalta Rise on yksinkertaisesti liian pieni toimija. Omat kehittämisresurssimme ovat rajallisia ja erilaisten toimintatapojen vaikuttavuuden tieteellinen arviointi on pienten asiakasmäärien vuoksi usein vaikeaa. Omista strategisista tavoitteista lähtevä ja oikein toteutettu kansainvälinen yhteistyö on parhaimmillaan kustannustehokas tapa kehittää toimintaa.

Useimmat Risen lähitulevaisuuden haasteista ovat samoja kuin keskeisimmillä kumppanimaillamme. Väestön ikääntyminen ja henkilöstöpula koskee miltei kaikkia Euroopan maita ja hyvin monia muitakin maailman maita. Useiden maiden rikosseuraamusviranomaiset ovat jo ryhtyneet rekrytointitilanteen helpottamiseksi moniin toimiin, joista Rise voisi ottaa oppia.

Ulkomaalaistaustaisten vankien osuus on monissa Euroopan maissa ollut pitkään korkeampi kuin Suomessa, joten niissä on myös kehitetty ratkaisuja lisääntyvän ulkomaalaisvankimäärän aiheuttamiin haasteisiin meitä ennen. Asiakaskunnan monimuotoistuminen on suuntaus, joka jatkuu edelleen myös Suomessa. Monimuotoistuminen ei koske pelkästään asiakaskuntaa, vaan myös henkilöstöä.

Ruotsia on perinteisesti pidetty Suomelle lähimpänä verrokkimaana useimmilla yhteiskunnan osa-alueilla. Ruotsin vankiluku on viime vuosina ollut sosiaalisten ongelmien, rikollisuuden kasvun ja kiristyneen kriminaalipolitiikan myötä hyvin voimakkaassa kasvussa. Mikäli samanlainen kehitys nähdään Suomessa, on ruotsalaisten ja tanskalaisten vankilakapasiteetin ja henkilöstön nopeaan lisäämiseen kehitettäviin ratkaisuihin syytä tutustua huolellisesti.

Rikosseuraamuslaitoksen tilanne vaatii ylipäättään toiminnan painopisteiden uudelleenmäärittelyä, sillä kaikkeen entiseen ei enää ole varaa. Tiukkenevat resurssit vaikuttavat toimintaamme, mutta voivat toisaalta auttaa näkemään selkeämmin priorisoitavat asiat. Tämä pätee myös kansainväliseen toimintaan.

Digitalisaation ja tekoälyn kaltaiset megatrendit tulevat vaikuttamaan yhteiskuntaan ja sitä kautta myös rikosseuraamusalan työhön tavoilla, joita emme pysty vielä hahmottamaan. Tämän kehityksen vaikutusten arvioinnissa ja esimerkiksi tekoälyn hyödyntämiseen liittyvien pelisääntöjen pohdinnassa on järkevää tehdä kansainvälistä yhteistyötä.

Turvallisuuspoliittinen ympäristömme on nopeassa ja perusteellisessa muutoksessa. Tämä heijastuu myös Riseen osana oikeushallinnon ketjua. Maailman maat jakaantuvat yhä selvemmin niihin, jotka kunnioittavat oikeusvaltion periaatteita ja niihin, jotka niistä käytännössä irtisanoutuvat. Tämä jako noudattaa suurelta osin viime vuosina vahvistunutta turvallisuuspoliittista jakolinjaa. Varautuminen erityyppisiin kriiseihin, myös kansainvälisiin, on välttämätöntä epävarmassa kansainvälispoliittisessa tilanteessa. Suomen intressissä on edistää demokratiaa ja oikeusvaltiokehitystä maailmalla. Risen kansainvälinen työ voidaan nähdä myös osana kansainvälistä oikeusvaltioajattelun vahvistamista.

Kansainvälisen toiminnan nykytilanne Risessä

Kansainvälisen toiminta ei juuri näy Risen tulostavoitteissa. Yhteyden löytäminen tavoitteiden ja tulosten välillä voi olla haastavaa yksinomaan kvantitatiivisten (määrällisten) mittareiden valossa. Asianmukaisia tuloksellisuuden mittareita onkin hankalaa asettaa, sillä usein kyse on henkilön ammattitaidon kehittymisestä ja oppimisesta, jota on vaikea konkreettisesti luvuilla mitata. Laadullinen kehittäminen onkin

keskeinen elementti kansainvälistä toimintaa. Kehittämisen kohde on usein henkilön osaaminen, jonka hyöty siirtyy hänen työnsä kautta koko organisaation hyväksi.

Kansainvälinen toiminta tuottaa sekä käytännön tuloksia (esim. menetelmäosaamista, uusia kuntoutusohjelmia ja yhteistyöverkostoja) että parempaa tilannetietoa erilaisten analyysien muodossa. Tutkimusyhteistyön kautta saadaan tutkittua tietoa mm. keinoista, jotka toimivat asiakkaiden kuntouttamisessa. Kansainvälisen kriminologisen tutkimuksen piirissä tuotetaan sellaista taustoittavaa tutkimustietoa, jonka tekemiseen itsenäisesti pienessä organisaatiossa ei aina ole edellytyksiä. Moni rikosseuraamusalan kansainvälinen järjestö tuottaa valmistelemaa materiaalia EU-päätöksentekoon. Niiden kautta voi päästä vaikuttamaan laajemmin mm. alan kansainvälisiin suosituksiin ja normeihin.

Rikosseuraamusalan järjestöt ovat sekä Euroopassa että sen ulkopuolella aktiivisia. Kansainvälinen vuorovaikutus on vilkasta ja myös Risestä osallistutaan tähän keskusteluun. Vuosittain osallistutaan erilaisiin alan tapahtumiin ja tilaisuuksiin ja työskennellään asiantuntijoiden työryhmissä tai järjestöjen hallituksissa.

Kansainvälisellä toiminnalla on myös joitain tukitoiminnan piirteitä. Risen kansainvälisten asioiden yksikkö tuottaa palveluja koko organisaatiolle; tärkeimpänä niistä käännöspalvelut (ruotsi, englanti, venäjä, ranska).

Kansainvälisen toiminnan huomioiminen tulosohjauksessa viestii osaltaan, että sitä koskee samanlaiset tavoitteelliset prosessit kuin muitakin viraston toiminnan osa-alueita. Tavoite on, että kansainvälinen toiminta tehdään organisaatiossa paremmin näkyväksi ja oikeutetuksi osaksi työskentelyä ja kehittämistä.

Kansainvälisellä toiminnalla on omat erityispiirteensä. Sen lisäksi, että toiminnassa on kyse henkilöiden osaamisen karttumisesta, toiminnalle on mahdollista hyödyntää myös viraston ulkopuolisia rahoituskanavia. Erilaiset hankerahoitukset sekä EU-tuet kansainvälisille alan järjestöille kotiuttavat virastolle sitä rahoitusta, jonka Suomi EU:n kassaan maksaa jäsenmaksuina.

Rikosseuraamuslaitoksen kansainvälisten asioiden yksikkö on verrokkimaihin (erityisesti Ruotsi ja Norja) verrattuna pieni. Koordinointi ja tiedonkulun varmistaminen korostuvat

yksikön tehtävissä. Keväällä 2023 perustettu kansainvälisen toiminnan matriisiryhmä laajensi ja syvensi kansainväliseen toimintaan suunnattua panostusta.

Poikkihallinnollinen työ onkin viraston kv-toiminnalle mahdollisuus. Sen myötä myös kv-toiminnan laatua ja tuntemusta on mahdollista parantaa. Mukaan innostetaan uusia henkilöitä, joilla ei välttämättä ole juurikaan aikaisempaa kokemusta kansainvälisistä verkostoista, mutta halua oppia.

Yhteys Rikosseuraamuslaitoksen strategisiin linjauksiin

Kansainvälisen toiminnan tarkoituksena on tukea Risen strategisten tavoitteiden saavuttamista sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Kv-toiminta on koordinoitua, tavoitteellista ja suunnitelmallista. Vaikka kansainvälisten kumppaneiden kanssa toimiminen edellyttää usein myös henkilökohtaisten kontaktien luomista, lähtökohtana on aina Risen strategisten tavoitteiden toteuttaminen. Kontakteja ja tietoa hankitaan koko organisaation käyttöön. Uutta aloittaessa onkin kysyttävä, mikä kansainvälinen toiminta tukee Riseä ja sen henkilöstöä työssään. Hyödyt voivat olla moninaisia ja usein välillisiä, ja niitä analysoidaan näissä linjauksissa.

Rikosseuraamuslaitoksen strategia 2024–2027 toimii ohjenuorana myös kv-toiminnan linjauksille. Strategiset painopisteet näkyvät kansainvälisen toiminnan aiheissa. Asiakastyön kehittämiseen saadaan säännöllisesti merkittävää panostusta kansainvälisten järjestöjen toimintaan osallistumalla. Esimerkiksi, turvallisuuden varmistaminen niin henkilökunnan kuin asiakkaidenkin osalta on tärkeä prioriteetti niin pohjoismaisen kuin eurooppalaisenkin yhteistyön piirissä. Henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät kysymykset ja ratkaisut ovat niin ikään ajankohtaisia useissa vankilahallinnoissa. Mahdollisuus osallistua kansainväliseen toimintaan voi itsessään olla työntekijälle yksi motivoiva tekijä, joka edistää työssä viihtymistä ja työpaikassa pysymistä.

Samoin oikeusministeriön hyväksymät kv-toiminnan strategiset linjaukset vaikuttavat taustalla.

Kansainväliset tehtävät ovat vahvasti ammattilaisten vuorovaikutusta ja keskinäistä oppimista korostavaa. Kansainvälisissä tehtävissä kehitetään osaamista koko organisaation käyttöön. Näin hankittua kokemusta tulee hyödyntää. Koko organisaatioon

avautuu sitä kautta arvokas näkymä ulkomaailmaan. Vertailu muiden maiden järjestelmiin tarjoaa parhaimmillaan todenmukaisen kuvan oman tekemisen suunnasta ja tasosta.

Toimintatapojen selkeyttäminen ja pelisäännöt

Toiminnan periaatteista

Risen kansainvälinen toiminta on osa kaikkien työtä. Kansainvälisyys liittyy jollakin tavoin jokaisen työhön, joko säännöllisesti tai ajoittain. Kaikilla työntekijöillä organisaation eri tasoilla on paitsi oikeus myös velvollisuus osallistua kansainväliseen toimintaan siten kuin työtehtävät edellyttävät. Kansainvälisyys on osa ammatillista kehittymistä.

Risen kansainvälinen toiminta on suomalaisen virkamiesetiikan mukaista.

Kansainvälisissä yhteyksissä toimiessaan virkahenkilöt noudattavat virkamiesetiikkaa ja edistävät hyvän hallinnon periaatteita omalla esimerkillään. Rikosseuraamuslaitoksen virkahenkilö edustaa ulkomailla aina omaa organisaatiotaan ja Suomea. Yksittäinen henkilö saattaa olla kansainvälisessä verkostossa ainut suomalainen osallistuja, ja hän toimii koko organisaation käyntikorttina ulospäin.

Kansainvälinen toiminta on myös avointa. Risen kv-toiminnasta kerrotaan avoimesti niin omalle henkilökunnalle, yhteistyökumppaneille kuin julkisuuteen. Osallistumisen mahdollisuuksista tiedotetaan henkilöstölle avoimesti ja kv-tehtävien haut pidetään avoimina aina kun tehtävän luonne huomioiden on mahdollista. Henkilöstöä kannustetaan hakeutumaan kansainvälisiin tehtäviin ja välittämään osaamistaan omassa organisaatiossa kotimaahan palattuaan.

Mahdollisuuksia kansainvälisyyteen pyritään tarjoamaan henkilöstölle tasapuolisesti ja huomioiden eri henkilöstöryhmät. Kansainvälinen osallistuminen on luonteeltaan kumuloituvaa: kun on monessa mukana, myös mahdollisuuksia avautuu verkostojen kautta lisää. Tämän vuoksi erityisesti kv-järjestöjen tilaisuuksiin osallistuminen keskittyy herkästi muutamille henkilöille. Kansainvälinen osallistuminen tulee mahdollistaa nykyistä laajemmalle joukolle virkahenkilöitä; myös toiminnassa uusille. Usein henkilö, jolle kv-tilaisuudessa on runsaasti uutta opittavaa, saattaa hyötyä ammatillisesti suhteellisesti enemmän. Innostus omaan työhön voi saada piristysruiskeen, joka johtuu yhteistyöstä oman alan ulkomaisten asiantuntijoiden kanssa.

Kansainvälisen toiminnan käytännöt, tapakulttuuri ja kieli vaativat kaikilta opettelua, joten on tärkeää, että ilmapiiri on kannustava. Kansainvälisessä ympäristössä oppii toimimaan vain käytännössä osallistumalla. Verkostot muodostuvat henkilöiden välillä, joten kv-asioiden jakamiseen omassa organisaatiossa tulee olla olemassa hyvät käytännöt. Osallistujalta kansainvälinen toiminta edellyttää avoimuutta uusille näkökulmille ja uteliasta asennetta.

Kansainvälisen toiminnan painopisteet

Järjestöt

Miksi Rikosseuraamuslaitos osallistuu kansainvälisten järjestöjen työhön?

Rikosseuraamuslaitoksessa on pidetty tärkeänä paitsi olla jäsenenä, myös toimia aktiivisesti osallistumalla yhteiseen kehittämiseen. Kansainväliset järjestöt ovat myös keskeinen vaikuttamisen ja tiedonkulun kanava eri suuntiin, ennen kaikkea EU-komission suuntaan.

Suomessa ei toimita irrallaan muiden maiden kehityksestä, ja muiden jäsenmaiden tavoin meihin vaikuttaa YK:n ja Euroopan neuvoston tasolla tehdyt suositukset, joihin olemme sitoutuneet. Nämä järjestöt luovat normeja rikosseuraamusalan toiminnalle. Niiden kautta muodostuu myös omaa lainsäädäntöämme täydentävä lainsäädännöllinen ja eettisiä periaatteita määrittävä toiminnan kehys, jonka mukaan myös suomalainen rikosseuraamusala toimii.

Myös erilaisten kansainvälisten valvontaelinten rooli eri sopimusten täytäntöönpanon valvonnassa on merkittävä (CPT, ICRC, CAT ja SPT). Niistä tärkeimpiä on Euroopan neuvoston kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun vastainen komitea CPT, joka suorittaa säännöllisiä tarkastuksia jäsenvaltioiden vankiloihin ja muihin laitoksiin. Myös Kansainvälinen punainen risti (ICRC) valvoo säännöllisin valvontakäyntein kansainvälisissä sotarikostuomioistuimissa tuomittujen vankien täytäntöönpanon sujuvuutta. Lisäksi asiantuntijoilla on yhteyksiä useisiin muihin kansainvälisiin järjestöihin ja verkostoihin; näistä voisi mainita esimerkkinä lukuisat terveydenhuollon ja päihdetyön toimijat.

Kansainvälinen vaikutus oikeusjärjestelmäämme on merkittävä. Suurin osa vaikutuksista välittyy oikeusministeriössä tehtävän lainvalmistelutyön kautta, mutta Rise on myös mukana sellaisissa elimissä, joissa käsitellään vankeinhoidon operationaalisia kysymyksiä. Tärkein niistä on vuosittain kokoontuva rikosseuraamusalan pääjohtajien kokous (CDPPS). Euroopan neuvoston ja YK:n toimintaan osallistuminen tapahtuu silti pääsääntöisesti oikeusministeriön tasolla.

Muidenkin rikosseuraamusalaan keskittyvien kansainvälisten järjestöjen toiminta on merkityksellistä. Niiden lähestymistapa on tavallisesti käytännöllinen keskittyen alan toimintaedellytysten parantamiseen. Ne ovat tyypillisesti laajoja verkostoja, joiden kautta tieto ja käytännön kokemukset välittyvät. Useiden maiden hallintojen läsnäolo järjestöissä mahdollistaa sen, että hyvinkin erilaiset näkemykset ja kokemukset pääsevät kuuluville.

Järjestöt ovat ikkuna, jonka kautta pystymme seuraamaan alan kehitystrendejä. Paitsi eri maiden kokeiluista ja kokemuksista, hyödynnämme myös tehdystä tutkimuksesta. Monet aiheista ovat sellaisia, joihin ei kansallisesti olisi välttämättä pienenä maana mahdollisuutta panostaa. Samalla tuomme oman asiantuntijapanoksemme kansainväliseen kehitykseen niin tutkimuksessa kuin järjestöjen vaikuttamistyössä vaikkapa EU:n päätöksentekoon. Tutkijoiden yhteistyötä voidaan hyödyntää paljon, sillä järjestöt toteuttavat jatkuvasti erilaisia tutkimushankkeita.

Järjestöjen kautta syntyvää tutkimustietoa hyödynnetään järjestelmällisesti käytännön työn kehittämisessä. Erityisen tärkeää tämä on alueilla, joilla kehittämisresursseja on niukasti, kuten yhdyskuntaseuraamustyössä. Tieto kehityksestä muualla tulee linkittää ymmärrettävällä tavalla arkityöhön.

Yksilön näkökulmasta tarkasteltuna järjestöjen toimintaan osallistuminen voi olla merkittävä osa omaa ammatillista kehittymistä. Pienen hallinnon edustaja voi hyötyä kontakteista jopa suhteellisesti enemmän. Asiantuntijatyössä Risestä ei välttämättä löydy useita saman asian syväosaajia, ja tällaisessa tilanteessa ulkomaiset kollegat muodostuvat tärkeäksi viiteryhmäksi. Käytännön tehtävissä esim. vankiloissa tai yks-toimistoissa työskentelevä henkilökunta muodostaa myös kansainvälisesti alan erityispiirteet hyvin ymmärtävän yhteisön – on paljon asioita, joita on helppo jakaa ja ymmärtää vaikka työskennelläänkin eri maissa.

Monet kv-järjestöt ovat myös ”verkostojen verkostoja” – mukana on kollegojen lisäksi tutkijoita, päätöksentekijöitä eri tasoilta, toisia järjestöjä tai muita keskeisiä toimijoita. Verkostot sisältävät valtavan määrän tietoa ja kokemusta. Järjestön toimintaan osallistumalla lukuisista alan kansainvälisistä verkostoista tulee viraston toimintaa hyödyttävää resurssia.

Järjestöissä toimitaan erilaisissa rooleissa

Rikosseuraamuslaitos toimii kansainvälisissä järjestöissä useimmiten yhteisöjäsenenä. Pääjohtaja päättää kansainvälisiin järjestöihin liittymisestä tai niistä eroamisesta kv-yksikössä valmistellun esityksen pohjalta. Hänen roolinaan on myös määritellä Risen kannat järjestöjen vuosi- tai yleiskokouksissa käsiteltäviin asioihin, kuten esimerkiksi toimintakertomuksen, tilinpäätöksen, toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksyminen, vastuuvapauden myöntäminen ja hallitusjäsenten vaali. Pääjohtaja käyttää vuosi- tai yleiskokouksessa Risen äänivaltaa. Samoin pääjohtaja päättää ketä esitetään jäseneksi järjestön hallitukseen tai asiantuntijaryhmään. Hänellä on myös päätösvalta siitä, mitä vastataan jäsenistölle suunnattuihin kyselyihin järjestön toimintasuunnitelmista.

Järjestöjen jäsenyysasioiden yhteyspisteenä toimii kansainvälinen yksikkö.

Rikosseuraamuslaitokselle osoitettu viestiliikenne (esim. yleiskokouskutsut, jäsenmaksuasiat, nimeämispyyntöt, lausuntopyyntöt jne.) järjestöjen kanssa hoidetaan kansainvälisen yksikön kautta. On vältettävä tilannetta, jossa viestintä kulkee yksinomaan esim. hallitus- tai työryhmäjäsenen kautta.

Risen virkahenkilö voi toimia järjestössä erilaisissa rooleissa.

- **Järjestön hallituksen jäsenenä** toimiessaan hän osallistuu hallituksen toimintaan ja päätöksentekoon yhdistyksen sääntöjen mukaisesti. Tehtävässään virkahenkilö noudattaa suomalaista virkamieslainsäädäntöä ja -etiikkaa sekä edistää hyvää hallintoa sekä Risen yleisiä tavoitteita ja arvoja. Hallituksen jäsenenä hän ilmaisee kantansa käsiteltäviin asioihin. Jos asiassa on tarvetta ilmaista laajempi Rikosseuraamuslaitoksen kanta, siitä päättää pääjohtaja. On mahdollista, että järjestön hallituksella ja Rikosseuraamuslaitoksella on erilaisia näkemyksiä esimerkiksi järjestön toiminnan kehittämisestä ja toiminnan painopisteistä. Päätökset, joilla on taloudellista vaikutusta Risen toiminnalle, tulee aina tuoda

käsittelyyn kotiorganisaatiossa. Vuosi- tai yleiskokouksessa hallituksen jäsen ei voi edustaa Rikosseuraamuslaitosta. Järjestön yleiskokous edustaa järjestön jäsenistöä suhteessa hallitukseen, jolloin hallituksen jäsenen ei pidä toimia kaksoisroolissa. Hallituksen jäsenenä toimivan henkilön ja Risen kv-yksikön on myös yhteistyössä huolehdittava hyvästä vastavuoroisesta tiedonkulusta ja tiedon jakamisesta.

- Rikosseuraamuslaitoksen virkahenkilöitä toimii myös järjestöissä **erilaisten asiantuntijaryhmien jäseninä**. Silloin he osallistuvat ryhmän toimintaan sen tehtävänannon mukaisesti. Työryhmäjäsenen on huolehdittava hyvästä vastavuoroisesta tiedonkulusta ja -jakamisesta kotimaassa. Tapoja tiedon välittämiseksi tulee kehittää ja tehostaa, jotta kv-järjestöjen toiminnasta saadaan enemmän irti.
- Jossain järjestöissä yksittäisten virkahenkilöiden on mahdollista toimia myös **henkilöjäseninä** (esim. ICPA). Tässäkin tapauksessa Risen virkahenkilöt edustavat alan järjestöissä Riseä ja toimivat sen mukaisesti.

Joissain kansainvälisissä järjestöissä käytetään myös nk. lähetettyjä työntekijöitä, joissa lähettäjä vastaa työntekijän palkkakuluista. Risessä tällaista sekondeeraus -menettelyä ei ole toistaiseksi toteutettu. Mikäli tällainen järjestely joskus toteutetaan, tulee vastuista ja velvollisuuksista sopia tarkkaan työntekijän, kv-järjestön ja Risen kesken.

Näkyvyys ja tiedon jakaminen kv-järjestöjen työstä

Vanhan sanonnan mukaan ”Jakamaton viisaus ei näy”. Kun kansainväliseen toimintaan osallistutaan, on pidettävä huolta, että tietoa välitetään ja hyödynnetään. Osallistuvalla virkahenkilöllä on vastuu tiedon ja kokemusten hyödyntämisestä ja levittämisestä omassa organisaatiossa.

Hyviä keinoja tiedon jakamiseen ovat:

- Kertoa keskeisestä annista sopivassa yhteydessä (yksikkö- tai tiimikokous, muu yhteinen kokous)

- Kirjoittaa raportti, jota jaetaan tai esitellään organisaatiossa (esimies voi asettaa raportin tuottamisen edellytykseksi matkasuunnitelman hyväksymiselle)
- Pitää webinaari pohditulle kohderyhmälle, jota asia koskee
- Laatia intra- tai some-päivitys, jossa nostaa esiin jotain keskeistä opittavaa Risen näkökulmasta

Viestintä sosiaalisessa mediassa on nopein ja suosittu tapa levittää tietoa. Hyvä postaus jakaa tiiviisti jonkin oleellisen sisällön ja leviää laajasti. Viestinnältä tai kv-yksiköstä saa tähän tarvittaessa apua. Tärkeää on myös pohtia minkä tyyppistä tietoa on levittämässä ja kenelle se on suunnattu. Myös erilaisista projekteista ja rahoitusmahdollisuuksista tulee viestiä mahdollisimman laajasti organisaatiossa.

- Kansainväliset järjestöt ovat kaikkia riseläisiä varten; ne järjestävät tilaisuuksia ja avoimia webinaareja, tarjoavat verkostoitumisen mahdollisuuksia, keräävät tietoa ja tutkivat alan kysymyksiä sekä vaikuttavat Europan tason päätöksentekoon.
- Järjestöjen toimintaan voi osallistua monessa erilaisissa rooleissa riviosallistujasta asiantuntijaryhmän jäsenenä – kaikissa edustetaan Rikosseuraamuslaitosta.
- Viestiminen opituista asioista osallistumisen jälkeen on tärkeää. Tapoja tiedon välittämiseen on monia.

Rikosseuraamuslaitokselle keskeiset järjestöt

Yhdistyneet kansakunnat (YK)

YK toimii valtioiden välisen keskustelun ja neuvottelun foorumina, jonka avulla sovitaan yhteisistä säännöistä ja sopimuksia. YK on määritellyt vankeinhoidon vähimmäissäännöt ja järjestää myös vuosittain Kriminaalipoliittisen konferenssin. Rikosseuraamukset huomioidaan osana myös YK:n rauhanturvaoperaatioita ja kehitysohjelman (UNDP) projekteja. Osallistuminen YK:n valmistelevien elinten toimintaan tapahtuu pääsääntäisesti oikeusministeriön toimesta, mutta Risen erityiskysymysten asiantuntemusta voidaan pyydetäessä tilannekohtaisesti hyödyntää.

Euroopan unioni (EU)

Euroopan unioni vaikuttaa jäsenvaltioihin hyvin monin eri tavoin. Suoraa toimivaltaa kriminaalipolitiikan alalla EU:lla ei kuitenkaan ole, lukuun ottamatta vankeusrangaistusten täytäntöönpanon siirtoja. Rangaistusten täytäntöönpanon kannalta merkittävimpiä ovat puitepäätökset, jotka säätelevät tuomioiden vastavuoroista rikostuomioiden tunnustamista ja tuomioiden täytäntöönpanon siirtoja maasta toiseen.

Useat EU:n alaiset virastot ovat myös tärkeitä tiedon kerääjiä ja lähteitä. Tällainen on mm. European Union Drugs Agency, joka kerää säännöllisesti tietoa huumeidenkäytöstä vankiloissa.

EU:n kriisinhallintaoperaatioissa tarvitaan ajoittain rikosseuraamusalan osaamista. EU-rahoitus on puolestaan merkittävää myös rikosseuraamusalan hanketoiminnan kannalta. Esimerkiksi EU:n Twinning-, TAIX- ja Euroopan sosiaalirahaston -hankerahoitusta käytetään usein kansainvälisissä yhteistyöhankkeissa. Erasmus+ -ohjelman rahoitusta on mahdollista hakea henkilöstön kouluttamis- ja kehittämishankkeille. Lisäksi EU:n oikeusohjelmasta rahoitetaan monia järjestöjä ja projekteja, kuten EuroPrisin ja CEP:in toimintaa, jotka ovat kumpikin merkittäviä rikosseuraamusalan kehittäjiä.

Euroopan neuvosto (EN)

Euroopan neuvosto on Euroopan vanhin ja laajin yhteistyö- ja ihmisoikeusjärjestö. Sen jäsenvaltiot ovat hyväksyneet rikosseuraamusalaa koskevia eurooppalaisia sopimuksia ja suosituksia.

Euroopan neuvoston rikosongelmia käsittelevä komitean [CDPC \(coe.int\)](http://coe.int) tehtävänä on koordinoida Euroopan neuvoston toimia rikollisuuden ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Sen alaisuudessa neuvoa-antavana elimenä toimii penologisen yhteistyön neuvosto [PC-CP \(coe.int\)](http://coe.int). Näissä komiteoissa Suomea edustaa oikeusministeriö.

Euroopan neuvosto kokoaa 46 jäsenmaastaan vuosittaiset rangaistustilastot eli niin kutsutut [SPACE-tilastot \(coe.int\)](http://coe.int). Euroopan neuvoston vankeinhoito- ja yhdyskuntaseuraamussäännöt ovat keskeisiä linjaavia dokumentteja, jotka ovat syntyneet Euroopan neuvoston piirissä tehdyn valmistelun tuloksena. Lisäksi Euroopan neuvosto järjestää vuosittain rikosseuraamusalan pääjohtajien konferenssin (CDPPS).

Euroopan neuvoston kidutuksen vastainen komitea CPT (coe.int) valvoo vapautensa menettäneiden oikeuksia ja kohtelua neuvoston jäsenmaissa. Komitealla on laajat valtuudet tarkastaa suljettuja laitoksia jäsenmaissa, ja se tekee säännöllisiä tarkastuskäyntejä myös Suomeen.

Confederation of European Probation (CEP)

CEP on organisaatio, joka on toiminut 1980-luvulta lähtien rikosoikeudellisen toimintakentän, yhdyskuntaseuraamustyön, kriminaalihuoltotyön ja vankeuden vaihtoehtojen sekä restoratiivisen toiminnan kysymyksissä. Järjestössä jäsenenä on 47 Euroopan neuvoston jäsenmaata sekä yksityishenkilöitä ja muita organisaatiota.

- Organisaation tehtävänä on toimia alan verkostojen ylläpitäjänä ja eri toimijoiden yhdistäjänä. Jäsenmaiden ja jäsenten keskinäisen yhteistyön käynnistämisen ja kontaktipisteenä toimiminen on CEP:n työn ytimessä.
- Toinen järjestön tehtävä on edistää yhdyskuntaseuraamusten ja vankeuden vaihtoehtojen käyttöä rangaistusten ja pakkokeinojen määräämisessä.
- Kolmantena on edistää yhdyskuntaseuraamustyön ammatillisuutta sekä tukea jäsenmaita ja yhteistyökumppaneita ammatillisuuden edistämiseksi.
- Neljäntenä tehtävänä on välittää ja edistää tutkimustiedon tuottamista sekä yhdyskuntaseuraamustyön hyviä käytäntöjä, ja selvittää millä tekijöillä on vaikutusta rikoksen tehneen henkilön kuntoutuksessa, yhteiskuntaan ja yhteisöön integroitumisessa sekä yhteiskunnan turvallisuuden edistämiseksi.

CEP:ssä tehdään laajaa ja aktiivista verkosto- ja sidosryhmäyhteistyötä eri järjestön ja tutkimuslaitoksen kanssa. Vertailevan tiedon kerääminen kyselyiden avulla on merkittävä osa toimintaa. Myös jäsenhallinnot voivat hyödyntää kyselyjä tiedon ja kokemusten keräämiseen muita jäsenmailta. Järjestö myös teettää runsaasti ulkopuolisia tutkimuksia sekä käynnistää projekteja.

CEP:ssä toimii hallitus (board), joka valitaan kolmeksi vuodeksi CEP:n yleiskokouksessa (General Assembly), joka pidetään kolmen vuoden välein. Hallitusjäsenyys voi olla peräkkäin samalla henkilöllä kaksi kautta. Myös Rikosseuraamuslaitoksella on jäsenenä mahdollisuus asettaa ehdokas tehtävään.

- CEP: <http://www.cep-probation.org/>
- Tutkimus- ja selvitystietoa <http://www.cep-probation.org/knowledgebase/>
- Tapahtumat ja webinaarit <http://www.cep-probation.org/events>

European Organization of Prison and Correctional Services (EuroPris)

Euroopan vankilaviranomaisten yhteistyöjärjestö EuroPris perustettiin vuonna 2011. Jäsenhallintojen määrä on 35. Järjestön tavoitteena on parantaa yhteiskunnan turvallisuutta kehittämällä vankilaoloja koskevia normeja ja käytäntöjä Euroopassa, sekä vähentää rikosten uusimista. Järjestö tekee työtä ammattimaisten vankilakäytäntöjen edistämiseksi. Se järjestää erilaisia tapahtumia, asiantuntijakokouksia, työpajoja ja konferensseja, joihin myös Rikosseuraamuslaitos osallistuu aktiivisesti. EuroPris koordinoi myös asiantuntijaryhmiä, joissa käsitellään erilaisia alan teemoja kuten turvallisuutta ja työturvallisuutta, HR-kysymyksiä, vankeusrangaistusten siirtoja EU-maiden välillä sekä vankiloiden digitalisoitumista.

EuroPris kerää runsaasti tilastotietoa koskien eurooppalaisia vankiloita. Se mm. ylläpitää kahta tietokantaa, jotka ovat kaikkien jäsenhallintojen hyödynnettävissä järjestön sivuilla.

EuroPris on keskeisimpiä kansainvälisiä alan asiantuntijajärjestöjä, joiden toimintaan Rise osallistuu. Rise panostaa sen toimintaan jatkossakin kehittämällä yhteistyötä EuroPrisin kanssa lähettämällä asiantuntijoita sekä järjestettäviin seminaareihin ja työryhmiin. EuroPrisissä toimii myös jäsenistöstä koottu yhteyshenkilöverkosto, jonka toimintaan Rise osallistuu. Mitä enemmän EuroPrisin toimintaan osallistutaan, sitä paremmat ovat omaan kehitystoimintaan saatavat hyödyt.

- EuroPris: <http://www.europris.org/>
- EPIS-tietokanta: <http://www.europris.org/epis/>
- Knowledge Management System-tietokanta sisältää kyselyjä:
<http://www.europris.org/epis/kms>

Muut järjestöt

Rikosseuraamusalalla toimii myös useita muita pienempiä järjestöjä, joiden toimintaan Rikosseuraamuslaitos osallistuu resurssien salliessa.

ICPA on vuonna 1998 perustettu vankila- ja yhdyskuntaseuraamusalan maailmanjärjestö, johon kuuluu muun muassa viranomaisia, tutkijoita, kansalaisjärjestöjä ja alan yrityksiä ympäri maailmaa. Järjestön toiminnan tarkoitus on edistää ja jakaa eettisiä rikosseuraamusalan käytäntöjä ja siten luoda turvallisempia ja terveempiä yhteiskuntia maailmanlaajuisesti. Rikosseuraamuslaitos liittyi ICPA:n jäseneksi kesällä 2018.

Euroopan rikosseuraamushenkilöstön oppilaitosten verkosto EPTA on perustettu vuonna 2010 ja Rikosseuraamuslaitos (Rikosseuraamusalan koulutuskeskus RSKK) liittyi siihen vuonna 2018. Verkoston tarkoituksena on kehittää oppilaitosten yhteistyötä niin rikosseuraamusalan työntekijöiden peruskoulutuksessa kuin täydennyskoulutuksessa. Merkittävimmät toimintamuodot ovat vuosittaiset konferenssit sekä kahdenkeskinen kokemusten vaihto ja vierailut. Rikosseuraamuslaitos osallistuu järjestön toimintaan aktiivisesti.

Euroopan vankilaopetusyhdistys EPEA:n tavoitteena on edistää vankilaopetusta, vankilassa työskentelevien opettajien ammatillista osaamista, yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja vankilaopetuksen alan tutkimusta. Yhdistyksen konferenssi järjestetään kahden vuoden välein. Rikosseuraamuslaitoksen asiantuntijat osallistuvat toimintaan ja pyrkii hyödyntämään myös laitoksissa ja yhteistyöoppilaitoksissa työskentelevien henkilöiden osaamista.

- www.icpa.org
- www.epta.info
- www.epea.org

Järjestöjen asiantuntijaryhmät (expert groups) kehittämisen keskipisteessä

Asiantuntijaryhmätyöskentely on työskentelytapa, jolla syvennyttään johonkin alan teemaan perusteellisesti sekä luodaan kokonaan uutta. Ryhmiä on perustettu esimerkiksi vankilaturvallisuuden, henkilöstön hyvinvoinnin ja vankiloiden ICT-kysymyksiä koskien. Asiantuntijaryhmät valmistelevat myös suosituksia, joita voidaan käyttää pohjatietona Euroopan neuvostossa tai EU-komissiossa tehtävässä työskentelyssä. Työskentelyn tuloksia voivat niin ikään olla erilaiset ohjeistukset tai analyysit. Asiantuntijaryhmät ovat erinomaisia tilaisuuksia verkostoitumiseen ja osaamisen syventämiseen.

Osa ryhmistä koordinoidaan EuroPrisin toimesta, osan käytännön järjestelyistä taas vastaa CEP. Ryhmien osallistujat valitaan erillisen ehdokasasettelun kautta, johon jäsenorganisaatiot voivat asettaa ehdokkaansa. Työskentelykauden pituus on yleensä kaksi vuotta.

Rikosseuraamuslaitoksessa pidetään asiantuntijaryhmiä yhtenä merkittävimmistä asiantuntijoille suunnatuista työskentelytavoista kansainvälisissä järjestöissä. Työskentelymalli mahdollistaa henkilökohtaisen ammatillisen kehittymisen ja kotiorganisaation saaman hyödyn optimaalisesti. Rikosseuraamuslaitos osallistuu jatkossakin aktiivisesti ehdokasasetteluihin, jotta mahdollisimman monet henkilöt tulisivat valituiksi.

Jotta yhteisestä työskentelystä saataisiin irti mahdollisimman paljon, tiedonkulkua ryhmän työstä kotimaassa tulee parantaa. Riseläisille suunnatut säännölliset webinaarit ryhmien keskeisestä annista ovat yksi tapa esitellä tuloksia laajemmin.

Asiantuntijoiden kontaktiverkostot ja parhaiden käytäntöjen vaihto

Kansainvälisen toiminnan kautta virkamiehille syntyy usein oma kontaktiverkosto. Henkilökohtaiset kontaktiverkostot jäävät usein muille näkymättömiksi, mutta ne eivät suinkaan ole merkityksettömiä. Suorat yhteydenotot virkamiesten välillä ovat usein yksikertaisin ja mutkattomin tapa selvittää askarruttavia asioita tai käytäntöjä. Yhteyksiänsä voi myös jakaa muille organisaatiossa, toki henkilön luvalla, silloin kun ne palvelevat Riseä.

- Tärkeimmät järjestöt, joissa Rikosseuraamuslaitos on jäsenenä ovat eurooppalaisia vankilahallintoja edustava EuroPris, sekä yhdyskuntaseuraamusalan eri toimijoita edustava CEP.
- Kansainvälisissä järjestöissä tehtävä työ on viraston kv-toiminnan painopistealue.
- Järjestöissä toimivat asiantuntijaryhmät (expert groups) ovat kehittämisen ytimessä, ja niihin panostetaan.

Pohjoismainen yhteistyö - yhteydet vahvoiksi

Pohjoismaat ovat monella tapaa tärkein viiteryhmämme. Poliittinen tilanne, arvot sekä yhteiskunnallinen ja alan organisaatorakenne (yhteinen vankeus- ja yhdyskuntaseuraamustyön organisaatio) ovat hyvin vertailtavia. Henkilöstörakenne ja toiminnan sisältö on rikosseuraamusalan organisaatioissa samantyyppinen, vaikka erojakin luonnollisesti löytyy. Pohjoismaisen yhteistyön kautta voidaan jakaa ammatillisen osaamista, kokemuksia ja hyviä käytäntöjä, jotka ovat yhtäläisyyksien vuoksi helppo hyödyntää. Tämä tarjoaa myös mahdollisuuden välttää sellaisia ratkaisuja, jotka jossain on todettu toimimattomaksi.

Pohjoismaat jakavat asiakaslähtöisen ja kuntouttavan rikosseuraamusjärjestelmän toiminta-ajatuksen. Tavoitteet ovat samakaltaisia. Usein myös yhteiskunnalliset ilmiöt seuraavat jollain aikavälillä yhdestä maasta toiseen, josta yhtenä esimerkkinä katujengi-ilmiön nousu sekä järjestäytyneen rikollisuuden kasvu. Myös kuntoutusohjelmiin, vankien ja henkilökunnan koulutukseen liittyvää yhteistyötä on tehty pohjoismaiden välillä pitkään. Kokemuksen jakamisen hyötynä on myös se, ettei jokaisen pohjoismaan tarvitse alusta alkaen tehdä asioita, joista jollakin on jo kokemusperäistä -tai tutkittua tietoa.

Suorat kontaktit lähimpien naapurimaiden (Pohjoismaat) kanssa ilman välikäsiä ovat tärkeitä. Varsinkin käytännön tason kysymyksissä yhteistyö suoraan asiantuntijoiden välillä voi olla nopeaa, tehokasta ja välitöntä. Laajempien kokonaisuuksien ja uudistusten valmistelussa erityisesti pohjoismainen vertailutieto on arvokasta, ja lainsäädännön valmistelussa se on myös välttämätöntä selvittää.

Pohjoismaisessa yhteistyössä keskitytään tulevina vuosina sellaisiin ajankohtaisiin teemoihin, joista useat sisältyvät Rikosseuraamuslaitoksen strategiaan tavoitteisiin. Yhteistyön tavoitteista ja painopisteistä sovitaan myös muiden Pohjoismaiden kanssa yhteisesti. Kaikkien Pohjoismaiden tärkeysjärjestyksessä keskinäisen yhteistyön vahvistaminen on hyvin korkealla.

Tärkein säännöllinen toimintamuoto on teemalliset yhteistyöfoorumit, jotka kokoontuvat säännöllisesti joka vuosi jossakin pohjoismaassa lähikokouksena sekä etäkokouksina. Kaikkein viiden Pohjoismaan rise-alan johto päätti v. 2023 panostamisesta yhteistyöfoorumeihin vahvana tahtonaan elvyttää ja vahvistaa pohjoismaista yhteistyötä. Yhteistyöfoorumit myös raportoivat tuloksistaan vuosittain pääjohtajille. Yhteisesti päätetyt teemat ovat toistaiseksi henkilöstö- ja rekrytointikysymykset, turvallisuus, asiakastyö sekä vankilasuunnittelu- ja rakentaminen. Lisäksi yhteistyötä tehdään vuosittain kahdessa verkostossa, jotka ovat tutkimus- ja tilastoverkosto sekä sähköisen valvonnan kysymyksiä käsittelevä verkosto.

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään myös muutamissa muissa yhteyksissä, kuten esim. vankilaopetuksen alalla Pohjoismaiden neuvoston tukemana.

Samanaikaisesti solmitaan myös suoria asiantuntijoiden kontakteja, joilta voidaan matalalla kynnyksellä kysyä vertailutietoa toisesta maasta. Pohjoismaat ovat selkeitä verrokkimaita monella tapaa ja vertaileva analysointi on järkevää. Tavoite on edetä tilanteeseen, jossa yhteinen kehittäminen olisi mutkatonta; olivatpa kontaktit sitten kertaluontoisia tai johtaisivat vaikkapa yhteisiin kehittämishankkeisiin. Myös pohjoismainen virkamiesvaihto on luonteva tapa tutustua ja saada suoraan oppia toisen maan järjestelmästä.

Muu kahden- ja monenvälinen yhteistyö

Eri maiden rikosseuraamusalan hallintojen välillä tehdään myös kahdenvälistä yhteistyötä. Tilanteet harkitaan tapauskohtaisesti.

Yhteistyössä voi olla painopisteenä esim. oikeusvaltioperiaatteiden vahvistaminen toisessa maassa. Kohdemaat voivat määrittää Suomen tai EU:n ulkopoliittisten painopisteiden mukaisesti. Tällöin Suomen rooli voi olla kehittämistyön fasilitoija,

kokemusten jakaja tai kehittämisen tukija. Samalla Rikosseuraamuslaitoksen virkahenkilöt ja yleisellä tasolla koko organisaatio oppii vertailemalla omaa toimintaansa menettelyihin, joita muualla käytetään. Luovien ja hallinnollisesti keveiden toimintatapojen oppiminen vähäisillä resursseilla voi esimerkiksi olla eräs hyöty, jonka Rikosseuraamuslaitos saa kahdenvälisestä yhteistyöstä.

Yhteistyö voi olla myös monenvälistä kuten esim. Norjan käynnistämä mentorointihanke Amend Pohjois-Amerikassa. Rikosseuraamuslaitos osallistuu harkinnan mukaan toimintaan antamalla paikallisen rikosseuraamusjärjestelmän kehittämiseen osaamistaan. Yhdessä muiden Pohjoismaiden kollegojen kanssa mentorina työskennellessään henkilöt oppivat paljon – ei pelkästään kulloisenkin USA:n osavaltion järjestelmästä vaan myös pohjoismaisilta kollegoiltaan. Erilaiset toimivat käytänteet, suhtautumis- ja ajattelutavat on mahdollista välittää onnistuneesti myös pieneltä maalta suurelle – kunhan ammatillinen identiteetti on vahva ja osaaminen ajanmukaista. Organisaation perusolettamukset ovat tärkeitä toimintaa ohjaavia tekijöitä. Käytännön tasolla toteutettavat vaihto-ohjelmat ovat konkreettisia esimerkkejä vankilahenkilökunnan motivoimisesta omassa työssään kv-toiminnan keinoin.

- Rikosseuraamuslaitoksen kv-toiminnassa keskitytään Pohjoismaisen yhteistyön tehostamiseen. Hyvä vertailtavuus ja järjestelmien samankaltaisuus mahdollistaa hyvien käytäntöjen ja kokemusten hyödyntämisen tehokkaasti.
- Nimetyt asiantuntijaryhmät – ja verkostot tulevat olemaan yhteistyön kanavia, mutta myös suoria asiantuntijakontakteja rakennetaan.

Henkilöstön kehittäminen kansainvälisen liikkuvuuden keinoin

Kansainvälinen kokemus tuo uudenlaista osaamista

Muuttuvassa työelämässä henkilöstön olemassa olevaa osaamista tärkeämpää on se, miten pystytään oppimaan uutta ja hyödynnetään opittuja asioita omassa työssä. Koko työura on oppimista. Kansainväliseen toimintaan osallistuminen on eräs tapa avata uusia näkökulmia työhön sekä vahvistaa omaa osaamista. Samalla koko organisaation osaamis pääoma karttuu. Kansainväliseen toimintaan osallistuminen tarjoaa harvinaisen

mahdollisuuden tarkastella omaa organisaatiota ulkopuolisin silmin, mikä usein motivoi ja tuo mielekkyyttä työhön.

Virkahenkilön ei välttämättä tarvitse itse lähteä ulkomaille saadakseen kokemusta kansainvälisestä toiminnasta. Etäyhteyksien käyttö mahdollistaa yhteistyöhön osallistumisen aikaisempaa useammalle ja entistä matalammalla kynnyksellä. Rikosseuraamuslaitoksen virkahenkilöillä on myös mahdollisuuksia osallistua kansainvälisiin projekteihin ja hankkeisiin, toimia erilaisissa verkostoissa tai osallistua esimerkiksi kansainvälisten vierailuiden toteuttamiseen kotimaassa; omassa toimipisteessään.

Liikkuvuuden tunnetuin muoto on henkilökierto, jota toteutetaan useimmiten jonkin kansainvälisen virkamiesvaihto-ohjelman kautta. Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehillä on mahdollisuus saada yhden kuukauden mittainen palkallinen virkavapaus kansainväliseen vaihtoon osallistumiseen (Päätös kansainvälisestä virkamiesvaihdosta Rikosseuraamuslaitoksessa dnro 14/100/2017). Vaihdolle on mahdollista anoa tukea Opetushallituksen kautta. Vaihtomahdollisuuksia löytyy Pohjoismaista tai muista valtioista. Tarkemmin vaihtoon liittyviä käytännön kysymyksiä esitellään Rikosseuraamusalan töihin ulkomaille -oppaassa.

Suunnitelmallista osaamisen kehittämistä ja hyödyntämistä

Kansainväliseen toimintaan osallistumisen tulee olla suunnitelmallista ja sen mahdollisuuksia tarjolla henkilöstölle yhdenvertaisesti. Osana vuosittaisia tulos- ja tavoitekeskusteluja käydään jokaisen virkamiehen kanssa läpi myös henkilökohtaiset kehittymistavoitteet, jotka kirjataan kehityssuunnitelmaan Osaavassa.

Kehittymistavoitteista keskusteltaessa on hyvä käydä läpi kansainvälisen toiminnan tarjoamat mahdollisuudet tavoitteiden toteuttamisessa. Keskusteluissa voidaan myös kartoittaa yleisesti kiinnostusta ja motivaatiota kansainväliseen toimintaan osallistumiseen ja käydä läpi tarjolla olevia vaihtoehtoja. Osaavan profiilia kannattaa täydentää kansainvälisessä toiminnassa kertyneen kielitaidon, verkostojen ja muun osaamisen osalta. Tätä kautta on kv-osaajia myös nopeampaa löytää vaikkapa kouluttajaksi.

Kansainvälisen kokemuksen tuottama osaaminen ei aina ole helposti määriteltävää, ja se voi jäädä piiloon, ellei sitä osata tunnistaa ja hyödyntää. Mahdollisuuksia esimerkiksi

virkamiesvaihtoon tai kansainväliseen yhteistyöhön osallistuneiden kokemusten ja opittujen asioiden hyödyntämiselle tulee Rikosseuraamuslaitoksessa pohtia ja tarjota aktiivisesti. Tämä edellyttää virkahenkilöltä omaa urasuunnittelua mutta myös esimiehen tukea ja osaamista mahdollisuuksien tunnistamiseen. Kehitys- ja tavoitekeskustelu on tilanne, jossa urasuunnitelmia ja kiinnostuksen kohteita pohditaan yhdessä esimiehen kanssa. Osallistumisen tavat voivat vaihdella kv-vierailujen isännöimisestä omassa laitoksesta erilaisiin kv-projekteihin osallistumiseen. Myös oma aktiivisuus kiinnostuksen ilmaisussa on tärkeää.

Monimuotoistuva asiakaskunta ja henkilöstö

Kansainvälisen osaamisen tunnistaminen ja sen arvostaminen rekrytoinneissa voi tuoda merkittävää hyötyä ja vahvistaa koko organisaation osaamista. Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstöä koskevassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa 2023–2024 yhtenä keskeisenä teemana on henkilöstön monimuotoisuuden vahvistaminen, millä viitataan työyhteisöjen erilaisuutta sallivaan ja hyödyntävään kulttuuriin. Monimuotoisuudella tarkoitetaan laajasti koko henkilöstön yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua, ei ainoastaan kieli- tai kulttuuritaustaan liittyviä ulottuvuuksia. Yhteiskunnan sekä Rikosseuraamuslaitoksen työ- ja toimintaympäristön muuttuessa tulee kuitenkin entistä enemmän huomiota myös kieli- ja kulttuurikysymykset niin asiakaskunnan kuin henkilöstönkin osalta.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on nostettu esille henkilöstön monimuotoisuuden vahvistaminen. Tämä tapahtuu muun muassa kehittämällä eri taustaisia henkilöitä kannustavaa hakuilmoittelua. Lisäksi rekrytoinneissa suositellaan huomioon otavaksi hakijoiden monipuolinen kielitaito ja kulttuurituntemus tehtävissä, joissa siitä on etua esimerkiksi asiakastyön näkökulmasta. Muualla hankitun muodollisen koulutuksen sekä työkokemuksen arvostaminen ovat ensimmäisiä askelia muutokseen. Kilpailu työvoimasta tulee ennen pitkää vauhdittamaan suurta muutosta työmarkkinoilla; myös Rikosseuraamuslaitoksessa.

Hyvä keino parantaa ammatillisia valmiuksiaan on hakeutuminen virkamiesvaihtoon. Vaihtopaikan hankkii pääsääntöisesti henkilö itse, ja kv-yksikkö avustaa tarvittaessa kontaktien luomisessa kollegaorganisaatioon. Kustannuksiin on mahdollista anoa tukea Opetushallituksen kautta.

Lähtökohtaisesti ei ole estettä sille, että Rikosseuraamuslaitos voisi vastaanottaa muiden maiden rikosseuraamusviranomaisia virkamiesvaihtoon tai muuhun määräaikaiseen työskentelyyn. Ennen virkamiesvaihdosta sopimista on kuitenkin selvitettävä työtehtävistä ja virkamiesvaihdon toteuttamistavasta riippuen esimerkiksi turvallisuusselvitys, tietojärjestelmien käyttöoikeudet sekä lainsäädännössä määritellyt kelpoisuusvaatimukset koulutuksen ja kielitaidon osalta. Koska kokemukset vaihdoista ovat toistaiseksi harvinaisia, tulisi selvittää menettelyt ja reunaehdot virkamiesvaihtoon hakeutumiseen Rikosseuraamuslaitoksessa.

Rikosseuraamusalan tehtäviin ulkomaille -opas

[Rikosseuraamusalan tehtäviin ulkomaille](#)

Siviilikriisinhallinta

Kriisinhallintakeskus (CMC) Finland on Suomessa siviilikriisinhallinnan keskeisin toimija. Se vastaa kaikkien kansainvälisiin tehtäviin lähetettyjen eli sekondeerattujen asiantuntijoiden rekrytoinnista ja koulutuksesta. Vuosittain noin 120 suomalaista asiantuntijaa työskentelee EU:n, YK:n, Etyjin, Naton, Euroopan neuvoston tai muun kansainvälisen koalition siviilikriisinhallintatehtävissä poliisitoimen, oikeushallinnon, rajaturvallisuuden, tullihallinnon, rikosseuraamusalan, kansainvälisen politiikan, ihmisoikeuksien ja viestinnän asiantuntijoina. Syksyllä 2023 asiantuntijoita oli eri operaatioissa yhteensä 130. Rikosseuraamuslaitoksen virkahenkilöitä näissä tehtävissä on ollut viime vuosina vähän.

Siviilikriisinhallinta ei ole Rikosseuraamuslaitoksen kansainvälistä toimintaa, vaan henkilöt toimivat ulkomaan tehtävissä omasta virastaan vapaana. Tämä tapahtuu joko nk. lähetettynä työntekijänä tai sopimus pohjaisesti itsenäisenä työntekijänä. Komennuksensa aikana henkilöt ovat työsuhteessa joko siviilikriisinhallintakeskukseen tai suoraan operaatioon.

Rikosseuraamuslaitoksella on kuitenkin intressi edistää siviilikriisinhallinnan tehtäviin hakeutumista, sillä ulkomailta hankittu työkokemus on arvokasta omassa organisaatiossa

kotimaahan palattua. Organisaation tulee kyetä hyödyntämään tätä osaamista. Ulkomaan tehtävät toimivatkin tapana kerryttää organisaation osaamispääomaa.

Suomi ja muut Pohjoismaat ovat edelläkävijöitä ihmisoikeuksien ja tuomittujen kuntoutuksen näkökulmasta. Erityisesti näitä asioita koskevat suomalaiset käytännöt kiinnostavat maailmalla. On myös huomattu, että motivaatio ulkomaan tehtävistä välittyy muuhunkin työhön kotimaahan palatessa. Virkamiehen tietotaito on samalla kasvanut merkittävästi. Tällä hetkellä Rule of Law Mission in Kosovo (EULEX) on ainoa operaatio, missä on oma rikosseuraamusalan yksikkö, joka käsittää päällikön lisäksi viisi kansainvälistä asiantuntijaa. Muissa operaatioissa on yksittäisiä rikosseuraamusalan asiantuntijan paikkoja.

Suomella on kapea rekrytointipohja ja siviilikriisinhallinnan tehtäviin tarvittaisiin enemmän koulutettuja virkamiehiä. Rikosseuraamuslaitoksessa kannustetaan kielitaitoisia ja hyvän ammatillisen työkokemuksen omaavia henkilöitä siviilikriisinhallinnan peruskoulutukseen. Tämä tapahtuu ennen kaikkea tiedottamalla koulutusmahdollisuuksista ja kertomalla siviilikriisinhallinnan tehtävien sisällöstä erityisesti käytännön kenttäkokemuksia jakamalla. Henkilökunnan tietouden lisääminen on jatkuva prosessi, sillä mahdollisuus siviilikriisinhallinnan tehtäviin hakeutumiseen voi vaihdella paljonkin henkilön työuran eri vaiheissa.

Siviilikriisinhallinnan peruskurssi antaa asiantuntijalle hyvät perusvalmiudet työskennellä ulkomaan operaatiossa. Peruskurssille haku tapahtuu kerran vuodessa, yleensä syksyisin. Hakemisesta tiedotetaan Risen intranetissä. Peruskurssin sisältö kattaa sellaiset tiedot ja taidot, joita osallistuja tarvitsee riippumatta siitä, millaiseen siviilikriisinhallintatehtävään hän mahdollisesti hakeutuu. Peruskurssi on tehtävistä kiinnostuneille tärkeä koulutus tarjoten realistisen kuvan päivittäisestä työstä operaatiossa valmistaen heitä haasteisiin, joita he voivat kohdata kentällä. Peruskurssia täydentää turvallisuuskoulutus HEAT (Hostile Environment Awareness Training), joka on käytävä viimeistään hakeutuessa korkean riskin toimialueen operaatioon.

Siviilikriisinhallintatehtäviin hakeutumiseen liittyvät läheisesti kysymykset virkavapaudesta. Laki siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan (1287/2004) uudistettiin 1.5.2022. Lain 7 § mukaan valtion palveluksessa olevan on mahdollista saada

siviilikriisinhallinnan tehtäviin (ml. koulutukset) palkatonta virkavapautta tai vapautusta työstä viiden vuoden aikana yhteensä kolme vuotta. Nimettäessä henkilöitä ehdokkaaksi tiettyihin tehtäviin tai nimitettäessä heitä tiettyihin palvelussuhteisiin etusijalle voidaan asettaa sellainen henkilö, joka ei ole aiemmin ollut tässä laissa tarkoitettussa siviilikriisinhallinnan palvelussuhteessa.

Siviilikriisinhallintalain tarkoittama palvelussuhde tarkoittaa työtehtäviin lähettämistä (sekondeeraus), jolloin henkilön palkan maksaa Suomen valtio siviilikriisinhallintaan kohdistetuista varoista. Suoralla sopimuksella tehtävissä työskentelevät eivät ole palvelussuhteessa valtioon, eli lakia ei sovelleta suoralla sopimuksilla olevaan asiantuntijaan. Tällaisella asiantuntijalla ei näin ollen ole lakiin perustuvaa oikeutta virkavapaaseen sopimussuhteista tehtäväänsä varten, vaan virkavapaus on aina harkinnanvarainen. Valtiovarainministeriö on julkaissut suosituksen, jossa otetaan kantaa sopimussuhteisiin siviilikriisihallintatehtäviin. Siinä suositellaan virkavapauden myöntämistä enintään viiden vuoden ajaksi, selvästi kuitenkin todeten, että virkavapauden antaminen on myöntävän viranomaisen harkinnassa.

Siviilikriisinhallinnan tehtävät ovat yksi tapa ammatilliseen kehittymiseen. Niiden tulisikin olla selkeämmin yksi strateginen rikosseuraamusalan kehittämisen väline. Tämä edellyttää ymmärrystä sekä johdon ja esimiesten positiivisuutta tehtäviin kouluttautumista ja hakeutumista kohtaan. Ulkomaan tehtävät voivat olla merkittävä askel virkahenkilön urapolulla, jota suunnitellaan vuosittaisissa kehitys- ja tuloskeskusteluissa kannustavassa ilmapiirissä.

- Kansainväliseen liikkuvuuteen on olemassa erilaisia keinoja: kv-virkamiesvaihto (ml. Pohjoismaat) ja siviilikriisinhallinnan tehtävät.
- Kiinnostuksen kv-tehtäviin ja urapolun rakentamiseen voi nostaa esiin kehityskeskustelussa.

Rikosseuraamuslaitos näkyy maailmalla

Kansainväliset vierailut

Suomalainen rikosseuraamusjärjestelmä herättää kiinnostusta rajojemme ulkopuolella, ja rikosseuraamustyö sekä vankiloissa että yhdyskuntaseuraamustoimistoissa nauttii maailmalla arvostusta. Kansainvälisiä vierailupyynnöitä tulee jatkuvasti enemmän kuin niitä on mahdollista toteuttaa. Vierailuilla on kuitenkin tärkeää viestinnällistä merkitystä, sillä vierailut tukevat omalta osaltaan positiivista Suomi-kuvaa osaavana ja ihmisoikeudet huomioivana oikeusvaltiona.

Kansainväliset vierailut ovat yksi osa Risen kansainvälistä toimintaa. Suomalaisen järjestelmän esittely vierailijoille antaa luontevan mahdollisuuden rakentaa suhteita muiden maiden rikosseuraamuskenttään. Molemminpuolinen toimintatapojen ja -mallien esittely avartaa näkemyksiä sekä tarjoaa virikkeitä toiminnan kehittämiseksi myös kotimaassa. Vierailuja vastaanottaville ja toimintaa esitteleville virkamiehille tilanne on oivallinen mahdollisuus pohtia omaa työtään sekä organisaationsa menettelytapoja samalla kun esitellään oman yksikön toimintaa. Vieraiden esittämät kysymykset toimivat usein palautteena oman työn ja käytäntöjen arviointiin. Samalla oma ammatti-identiteetti ja myönteinen ammattilypeys vahvistuu. Vuorovaikutus on kahdensuuntaista ja osallistumalla vierailuihin myös Rikosseuraamuslaitoksen henkilökunta oppii niistä.

Rikosseuraamuslaitoksen vastuualueiden ja operatiivisten yksiköiden henkilöstön osallistumista vierailujen toteuttamiseen ja osallistumiseen pyritään lisäämään. Se on ”arkipäivän kansainvälistymistä” johon jokainen voi osallistua, virka-asemasta riippumatta oppivan organisaation periaatteiden mukaisesti.

Kv-vierailujen koordinaatiosta vastaa kansainvälisten asioiden yksikkö, jonne vierailupyynnöt voi ohjata. Vierailujen toteuttamista priorisoidaan mm. käytettävissä olevan työajan perusteella; liikaa vankiloiden arkea rasittamatta.

Medianäkyvyys

Erilaiset media- ja tv-yhtiöt ympäri maailmaa ovat kiinnostuneet toiminnastamme. Näkyminen ulkomaisessa mediassa onkin eräs keino rakentaa vahvempaa Risen brändiä, ja tuoda esiin järjestelmämme vahvoja puolia verrattuna monen muun maan

järjestelmään. Myönteinen julkisuus ulkomailla kääntyy usein mielenkiinnoksi myös kotimaassa. Tästä syystä kansainvälisiä filmiryhmiä pyritään vastaanottamaan mahdollisuuksien mukaan mutta samalla tarkasti huomioiden asiakkaiden yksityisyyden suojaan liittyvät seikat. Yksityisyyden suojelusta tullaan laatimaan tarkempi ohjeistus.

Näkyvyys sosiaalisen median kanavissa on tärkeä osa organisaatioviestintää. Asiantuntijoiden tuottama sisältö (esim. podcastit) niin uusista alan innovaatioista kuin tavallisesta laitosarjestakin kiinnostaa yleisöä. Myös uuden henkilöstön rekrytointia silmällä pitäen avoimuus ja alan näkyminen myönteisessä valossa on tärkeää.

Kansainvälinen hanketyö

Kansainväliset rahoitusmallit

Kansainväliset rahoitusmahdollisuudet, erityisesti EU:n eri rahoituslähteet, ovat toiminnalle tulevaisuudessa yhä tärkeämpiä. Kehittämistyöhön osoitettujen resurssien niukkuus ohjaa välttämättä hyödyntämään kansainvälisiä rahoitusmahdollisuuksia. Olisikin tärkeää pohtia, mitkä teemat ja asiakokonaisuudet ovat toiminnan kannalta kaikkein tärkeimpiä, ja pyrkiä hakemaan rahoitusta niiden asioiden kehittämiseen. Kv-hankkeilla, kuten muillakin hankkeilla, haetaan selkeää lisäarvoa toiminnalle – tämä lisäarvo pitää määritellä ennen hakuun ryhtymistä. Se merkitsee rohkeaa priorisointia sellaisiin aiheisiin ja kokonaisuuksiin, jotka ovat laitoksen toiminnan kannalta kaikkein keskeisimpiä.

Kansainvälisiin hankkeisiin liittyvä osaaminen ei ole virastossa riittävää. Resursseja tämän osaamisen vahvistamiseksi on vähän. Vaikka asiantuntijoiden työnkuvauksissa toisinaan mainitaan kansainvälinen yhteistyö, ja kansainvälisyys on osa viraston normaalitoimintaa, työaikaa hankkeille on arjessa haasteellista irrottaa. Hankkeisiin kiinnittyminen on tehokasta vain toimivan hankehallinnoinnin kautta. Se myös mahdollistaa riittävän perehtymisen käytettävissä oleviin rahoituskanaviin ja -malleihin. Virkahenkilöiden työnkuvissa voisi myös sisältyä hanketyön osaamista, ja näitä taitoja olisi mahdollista edellyttää jo rekrytointivaiheessa uusilta virkahenkilöiltä.

Kansainväliseen työhön liittyvät osallistumismahdollisuudet keskittyvät usein asiantuntijatyötä tekeville. Kansainvälisiin hankkeisiin liittyvän osaamisen suhteen olisi

tärkeää viedä mahdollisuuksia ja toimintaa eri henkilöstöryhmille.

Rikosseuraamuslaitoksen nykyisessä toimintatavassa korostuu, että käytännön tulee ohjata kehittämistä. Hankkeiden vieminen lähemmäksi käytännön tasoa voisi olla hedelmällistä ja tuoda uutta näkyvyyttä.

Yksi mahdollisuus voisi olla myös kotimaisten kumppaneidemme tehokkaampi ohjaus kv-hankkeiden pariin, jolloin suurin työ hankehallinnoinnista kohdistuisi heille. Tämäkin yhteistyö edellyttää kv-hankkeita koskevan perustiedon tason nostamista Risessä.

Kansainvälisen hankehallinnoinnin järjestäminen

Kehittämistoimenpiteet toteutetaan useimmiten hankkeiden muodossa.

Rikosseuraamuslaitoksessa hankkeille on omat menettelynsä, joista projektitoimisto vastaa. Kehittämisaajatusten muotoileminen hankkeiksi on erityinen prosessinsa, jonka toteuttaminen vaatii osaamista.

Kansainvälisten rahoitusmallien ja -hankkeiden osalta tilanne on monimuotoisempi. Osallistuminen edellyttää erityistä osaamista kv-rahoitusmalleista, sillä useimmiten eri hanketyypeillä on omat hallinnolliset vaatimuksensa ja menettelynsä. Tätä osaamista tulee hankkia organisaatioon, sillä ulkopuoliset rahoitusmahdollisuudet ovat Risellekin yhä merkittävämpiä; erityisesti EU:n kautta haettava rahoitus. Parhaimmillaan ulkopuolinen hankerahoitus mahdollistaa merkittävällä tavalla sellaista kehittämistoimintaa, joka muuten jäisi tekemättä.

Hankkeen käynnistäminen tulee kv-rahoitustakin haettaessa lähteä liikkeelle organisaatiossa tunnistetusta selkeästä kehittämistarpeesta. Nämä tarpeet tulee tunnistaa, listata ja priorisoida. Toinen toimenpide on kartoittaa sellaiset rahoitusvaihtoehdot, jotka ylipäätään soveltuvat Rikosseuraamuslaitoksen toiminnan kehittämiseen.

Laajoja kv-hankkeita, sen enempää kuin laajoja kotimaisiakaan hankkeita, ei ole mahdollista hoitaa vain yksittäisten asiantuntijoiden työpanoksella. Kv-hankkeiden haku ja menestyksellinen toteutus vaatii johdolta ja esimiehiltä vahvan tuen. On ensiarvoisen tärkeää löytää kv-hankkeiden hakemiselle, hallinnoinnille ja raportoinnille organisaatiossa selkeä sijainti; ”kotipesä”. Kv-hankeosaaminen on hankkeiden toteutuksessa

välttämätöntä, samoin kuin taloushallinnollinen tuki. Lisäksi on muotoiltava organisaatiolle hankkeiden käynnistämiseen selkeät toimintatavat ja prosessi, jotta hankkeiden pyörittämisestä kertynyt osaaminen karttuu ja löytää oman paikkansa. Kansainvälisiä hankkeita on hyvin raskasta, ellei mahdotonta toteuttaa ilman selkeää panostusta kv-hankehallinnon selkeyttämiseen ja keskittämiseen.

Hankkeen loputtua on hyödyllistä toteuttaa evaluaatio. Se on tärkeä organisaation hyödyn näkökulmasta, sillä muussa tapauksessa hanketoteutuksessa huomatuksi asiat jäävät oppimatta, ja seuraavalla kerralla myös korjaamatta. Jos mahdollista, palautetta tulisi saada myös kv-hankeosapuolilta. Erityisesti tämä on tärkeää niissä hankkeissa, joissa edunsaajana on jokin ulkopuolinen taho.

Hankkeessa mukanaolevien henkilöiden oppiminen on yksi keskeinen tulos, vaikka sitä ei aina suoraan lausutakaan. Hanketyöhön osallistuminen koetaan usein myös motivoivana, sillä se irrottaa hetkeksi omasta arkityöstä katsomaan asioita toisesta näkökulmasta. On tyypillistä, että ammatillinen piristyminen vaikuttaa muuhunkin työhön. Sillä on myös merkitystä tunteeseen, miten henkilöstö kokee työnantajan tarjoamat kehittymisen mahdollisuudet.

- Kv-hanketyön avulla kehitetään toimintaa, parannetaan henkilöstön osaamista ja motivoidaan työssä.
- Kv-hankerahoituksen hakupäätös perustuu olemassa olevaan todelliseen kehittämistarpeeseen, joka on tunnistettu.
- Rikosseuraamuslaitoksen toimintaan soveltuvat rahoituskanavat ja hankemallit listataan. Myös hankehallinnon järjestäminen ja osaamisen kerryttäminen varmistetaan.

Kansainväliset täytäntöönpanon siirrot

Rikosseuraamuslaitoksen kansainvälinen täytäntöönpano vastaa hallinnollisesti EU:n ja muiden pohjoismaiden alueella tapahtuvista rangaistusten täytäntöönpanon siirroista. Muiden valtioiden ja kansainvälisten tuomioistuimien tuomioiden osalta siirroista vastaa oikeusministeriö. Risen kannalta tärkeitä yhteistyökumppaneita ulkomaisiin siirtoihin

liittyen ovat viranomaisten ja organisaatioiden lisäksi kotimaiset yhteistyökumppanit kuten tuomioistuimet, syyttäjä, poliisi, ja maahanmuuttovirasto.

Risessä siirtoprosessit ovat muodostuneet jo selkeiksi, mutta virkamiesten tietoisuutta siirtomenettelystä tulee edelleen lisätä. Tiedotteet tuomitulle löytyvät Risen intrasta ja yleistä tietoa myös Risen nettisivuilta. Asiakastyötä tekevät ovat tärkeimpiä siirtoasiaa edistäviä henkilöitä, ja heillä tulisi olla valmiudet selittää menettelyä asiakkaille. Tämä edellyttää selkeämpää vastuuttamista ja kouluttamista siirtoihin liittyvistä kysymyksistä.

Tulevaisuudessa kansainvälisten siirtojen määrä todennäköisesti kasvaa. Onnistuneet siirrot edellyttävät, että sekä asiakkaat että henkilökunta tuntevat siirtoprosessin pääpiirteissään, ja että henkilökunta on tietoinen siirtoihin liittyvistä asiakkaan oikeuksista ja velvollisuuksista. Tavoite on, että asiakkaat tietävät mahdollisuudestaan anoa oma-aloitteisesti siirtoa jatkaa tuomionsa suorittamista kotimaassaan.

- Henkilökunnan osaamista kansainvälisistä täytäntöönpanon siirtojen menettelyistä lisätään.
- Asiakkaiden tiedonsaantia rangaistusten siirtomahdollisuuksista parannetaan.

Rikosseuraamuslaitoksen kansainvälisen toiminnan linjaukset tiivistetysti

<p>Kv-toimintamme tukee henkilöstön ammatillista kehittymistä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistamalla luodaan verkostoja • Kv-vaihto tai muu työskentely ulkomailla monipuolistaa ammattitaitoa 	<p>Kansainvälisten järjestöjen kautta saamme uutta tietoa, vertailemme ja kehitämme toimintaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kv-järjestöjen kautta rakennamme kumppanuuksia • Hankimme vertailevaa tietoa ja parhaita käytäntöjä • Järjestöjen asiantuntijaryhmät ovat painopiste 	<p>Pohjoismainen yhteistyö on kv-toiminnan painopiste</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertailemme kokemuksia ja opimme muilta • Yhteydet toimivat joustavasti ja mutkattomasti pohjoismaisten organisaatioiden välillä 	<p>Kv-toiminnalla tuemme Risen julkista kuvaa erityisesti ulkomaisissa verkostoissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keinoina kv-vierailut, media, some ym.
--	---	--	---

Kehittämisehdotuksia

Linjausten pohjalta nousee muutamia kehittämisehdotuksia Rikosseuraamuslaitoksen kansainväliselle toiminnalle. Niitä ovat:

1. Kansainvälisen yhteistyön toimintatavat ja pelisäännöt tulee selkiyttää. Tämä tarkoittaa esim. osallistumisen ja edustamisen selkeyttä, sekä uusien henkilöiden ja aiheiden ottamista mukaan.
2. Kansainvälisistä yhteyksien kautta hankitun tiedon välittämistä omaan organisaatioon tehostetaan. Hyvien käytäntöjen ja tutkimustiedon pitää näkyä arjen toiminnan tasolla. Tämä tarkoittaa myös huomion kiinnittämistä erilaisten raportointikeinojen käyttöön, niiden kehittämistä ja henkilöstön kannustamista jakamaan oppimaansa.
3. Kansainvälisten järjestöjen kautta tehtävää yhteistyötä ja viestimistä vastuualueilla kehitetään edelleen. Erityisesti järjestöjen asiantuntijaryhmät ovat toiminnan painopisteenä. Järjestetään webinaareja, joissa ryhmien tuloksista kerrotaan laajemmin.
4. Pohjoismainen yhteistyö on viraston kv-yhteistyön painopiste. Uudet yhteistyöfoorumit- ja verkostot käynnistetään ja niiden toiminnasta viestitään tehokkaasti.
5. Kansainvälisen henkilövaihdon ja -harjoittelun käytäntöjä ja prosesseja kehitetään sekä viestimistä parannetaan.
6. Selkeytetään ulkomaalaistaustaisten henkilöiden harjoitteluun- ja työskentelemään hakeutumista Rikosseuraamuslaitoksessa.
7. Rakennetaan malli, jonka avulla kansainvälisen hanketyön osaamista kerrytetään virastoon. Tämä tarkoittaa mm. selkeitä menettelyjä sekä ”kotipesää” jossa hankkeita on mahdollista hallinnoida asianmukaisesti ja tehokkaasti.
8. Tunnistetaan ja listataan asiakokonaisuudet, joihin kv-rahoitusta tarvittaisiin.

9. Listataan rahoituskanavat ja hankemallit (erityisesti EU), jotka soveltuvat Rikosseuraamuslaitoksen kehittämistarpeisiin.

10. Henkilökunnan osaamista liittyen kansainvälisiin täytäntöönpanon siirtoihin parannetaan koulutuksen avulla. Samoin asiakkaiden tiedonsaantia siirtomahdollisuuksista parannetaan.